

8.5.2018

Helsingin kaupunginmuseon kannanotto asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 1357-00/18 koskien Hallituskadun 1 kohdalle kadun alapuolelle suunniteltua maanalaista tilaa Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran ry:n kirjavarastoa varten

HEL 2017-011517 T 10 03 03

Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelu on pyytänyt Helsingin kaupunginmuseolta kannanottoa asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta Hallituskadun 1 kohdalle kadun alapuolelle suunnitellusta maanalaisesta tilasta Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran ry:n kirjavarastoa varten (01.KO, 3/8-9, Hallituskatu 1-2). Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta perustehtävänsä mukaisesti kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja esittää kantanaan seuraavaa.

Hallituskatu 1:n kohdalle kadun alapuolelle suunnitellaan maanalaista tilaa Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ry:n kirjavarastoa Servaalia varten. Poistumistiet ja tekniset järjestelmät sijoitetaan seuran omistamaan rakennukseen. Muutosalueeseen kuuluu myös Ritarikadun itäreuna Hallituskatu 1:n kohdalla. Asemakaavan muutosalue sijaitsee Vironniemen Helsingin vanhalla asemakaava-alueella (kiinteä muinaisjäänös, Museoviraston muinaisjäänösrekisterin nro 1000006099). Alueen vanhat kulttuurikerrokset ja rakennusjäänökset ovat muinaismuistolain (295/1963) perusteella suojeltuja, vaikka voimassaolevassa kaavassa ei olisi siitä merkintää.

Asemakaavan muutosalueella Hallituskadulla ja Ritarikadulla on arkeologista potentiaalia. Hallituskadulla on laajoja alueita, joilla ei ole maanalaista kunnallistekniikkaa. Täten vuoden 1808 kaupunkitulipalossa tuhoutuneella alueella on voinut säilyä kulttuurikerrosta ja rakenteita maan alla vanhojen asemakaavojen (v. 1640-1808) mukaisella asuintontilla.

Hallituskadun ajoradan eteläreunaan asennettiin kaukojäähdytysputket vuonna 2007, jolloin kaupunginmuseon suorittamassa valvonnassa havaittiin melko ohuen vanhan tumman kulttuurikerroksen (mm. tulipalon jälkiä) sijaitsevan lähellä katupintaa. Kerros jatkui myös kaivannossa Ritarikadulla kohti Aleksanterinkatua. Vuonna 2010 kaukojäähdytysputkia jatkettiin Hallituskadulla Ritarikadusta länteen Valtioneuvoston linnan kohdalla, jolloin kallio nousi kaivannossa lähes katupinnan tasoon länteen mentäessä. Samoin Ritarikadulla Ruotsalaisen kirjallisuuden seuran rakennuksen kohdalla havaittiin ohut vanha kulttuurikerros

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

2 (2)

8.5.2018

vuonna 2016 kaukojäähdytysputkikaivannosta. Hallituskadun maastoa on todennäköisesti muokattu 1800-luvun alussa uuden asemakaavan mukaista katua rakennettaessa asuintontin läpi.

Museoviraston kiinteän muinaisjäänneksen kajoamislupaohjeiden mukaan, koska kyseessä on asemakaavamuutosasiasta pitää järjestää kokous Museoviraston kanssa (muinaismuistolain 13 §:n ja maa- ja rakennuslain 9 §:n mukaisessa prosessissa). Jos kokouksen tuloksena kajoaminen sallitaan niin sen ehdot täytyy neuvotella. Vaihtoehtona ovat muinaisjäänneksen poistaminen kaavoittajan kustannuksella jo ennen kaavan hyväksymistä tai kajoamisen ehdot kirjoitetaan auki kaavamääräykseen ja menettelyn dokumentointi esim. kaavaselostuksessa. Kajoamisen ehtona olevien arkeologisen tutkimuksen kustannuksista vastaa jälkimmäisessä tapauksessa hankkeeseen ryhtyvä (muinaismuistolaki 15 § tai MRL:n nojalla).

Kaupunginmuseolla ei ole muuta huomautettavaa asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan.

Lisätiedot

Markku Heikkinen, tutkija, puhelin: +358 9 310 71552
markku.heikkinen(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Tiedoksi

Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu